

боротьбі та забезпечення стійкого стану підприємства на ринку з врахуванням змін у його зовнішньому оточенні. Вона базується на використанні концепції «від минулого до сучасного, а не від минулого до майбутнього» [8]. Використання подібного стратегічного підходу дає можливість визначити зміст маркетингового управління розвитком підприємства як процесу формування загального плану виведення підприємства на новий рівень діяльності, що розробляється відповідно до внутрішніх можливостей підприємства, стану зовнішнього оточення та амбіційності цілей.

Стратегічний підхід повинен домінувати в процесі впровадження стратегій розвитку. Саме він обумовлює вимоги, що ставляться до керівництва та провідних спеціалістів. Основними серед них є такі:

- вміння моделювати ситуацію, будувати причинно-наслідкові зв'язки між окремими завданнями, напрямками діяльності, прогнозувати наслідки окремих управлінських рішень та дій;
- здатність виявляти необхідність змін та готовність динамічно реагувати на них, творчий підхід та готовність до дій в умовах непередбачуваних ризиків і ситуацій;
- здатність до розробки стратегії змін, багатоваріантних пропозицій щодо досягнення поставлених цілей з подальшим обґрунтуванням найбільш прийняттого та ефективного варіанта;
- здатність реалізувати розроблену стратегію, незважаючи на опір внутрішнього середовища, окремих працівників та керівників, неочікуваних змін зовнішнього характеру.

В основу маркетингового управління розвитком підприємства повинна бути покладена парадигма ресурсного підходу до пояснення успіху підприємства. Її провідна особливість полягає в орієнтації не на вибір ринку діяльності, а на дослідження сильних та слабких сторін діяльності конкретного підприємства, вивчення можливостей завоювання та збереження його конкурентних переваг. Відповідно у структурі завдань стратегічного управління розвитком підприємства необхідно визначити та аналізувати стратегічні ресурси підприємства, забезпечувати їх перетворення спочатку на потенціал успіху, а надалі на стратегічні фактори успіху підприємства, що сприяють досягненню поставлених цілей. Саме ресурсні обмеження стратегічного потенціалу або передумов для його формування, визначають можливості та результативність стратегічних маркетингових програм. Особливе значення для адаптації ресурсів до змін зовнішнього середовища та трансформації потенціалу успіху на фактори успіху мають так звані „мета-ресурси“ (маркетинг, операційний та фінансовий менеджмент, менеджмент персоналу та організації), якість яких є визначальною для досягнення запланованого ринкового (на рівні підприємства – фінансового) стану.

Маркетингове управління розвитком підприємства має застосовувати здобутки та надбання проектного управління, яке базується на ідеї визначення переліку, оцінки вірогідних термінів та контролю шляху усього комплексу заходів, необхідних для досягнення певної мети (здійснення проекту). Активний розвиток сфери застосування цього методу дає можливість суттєво знизити неузгодженість у використанні окремих ресурсів, скоротити тривалість виконання усього комплексу робіт, зменшити кількість ресурсів, та відповідно - вартість програм, що запроваджуються.

Доцільність використання методології управління проектами в перебігу маркетингового управління розвитком підприємства обумовлюється тим, що досягнення запланованих цілей, певних фінансових результатів, можна розглядати як проект, що здійснюється підприємством.

Таке твердження обґрунтовується ознаками маркетингового управління розвитком як основного методологічного інструмента, що передбачає: комплексність завдань та заходів, які мають бути здійснені; чітку орієнтацію на досягнення певних цілей; послідовно-паралельне виконання окремих елементів впровадження, видів робіт; контроль витрат бюджету матеріальних та трудових ресурсів. У такому розумінні маркетингове управління розвитком відповідає усім сучасним загальноновизнаним ознакам проекту.

Висновки та пропозиції. Отже, виходячи з теоретичних засад проектного управління, можна, по-перше, визначити та використовувати поняття елементарної дії, тобто елемента роботи, який обов'язково має бути здійснений; по-друге, проводити розкурпування усього процесу впровадження стратегії розвитку на елементарні дії та розглядати його як комплекс заходів (етапів роботи); по-третє, розробити та пропонувати типові організаційне, методичне та інформаційне забезпечення кожного елемента роботи; по-четверте, прогнозувати тривалість реалізації проекту та бюджету, який необхідний для його проведення; по-п'яте, використовувати сітвовий метод для опису, аналізу та оптимізації перебігу здійснення проекту маркетингового управління розвитком підприємства.

Таким чином, теоретичні положення маркетингового управління розвитком підприємства на ринку корпоративного обслуговування опираються на ефект компліментарності, тобто взаємного доповнення найсучасніших теорій та концепцій стратегічного маркетингу із напрямками дій і методами, з врахуванням специфіки діяльності підприємства, за допомогою якого можна отримати кращий синергетичний ефект.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Каракай Ю. Формування стратегії розвитку інноваційних ринків // Схід, 2008.-№2 (86).-С. 3-13.
2. Козаченко Г.В., Воронкова А.Е. Корпоративне управління. Підручник для ВУЗів. – К.: Лібра, 2004. – 368 с.
3. Груба Л.І. Реалізація стратегії управління інноваційною діяльністю// Економіка і держава, 2008. - №11. – с. 79-81.
4. Ламбен Жан-Жак. Менеджмент, ориентированный на рынок. Стратегический и операционный маркетинг. - СПб.: Издательство «Питер Пресс», 2008. – 796 с.
5. Kaplan Robert S. and Norton David P. Having Trouble with Your Strategy? //Then Map. It. Harvard Business Review. – September-October. – 2000. – р. 167-176.
6. Лещенко А.В. Вибір CRM-системи в компанії – шлях від стратегії до конкретного рішення // Інтернет-Освіта-Наука: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції вчених, студентів і практиків / Гол. ред. А.В. Лещенко. – Вінниця: Інком, 2008. – с. 286-289.
7. Куденко Н.В. Маркетингові стратегії фірми: Монографія. – К.: КНЕУ, 2002. – 245 с.
8. Єфросініна О.В. Корпоративна стратегія діяльності підприємства у сфері бізнесу // Корпоративна культура как составляющая инновационных технологий в высшей школе: Материалы второй международной научно-практической конференции, г. Донецк, 16 марта 2004 года. – Донецк: ДИУ, 2004. – с. 55-59.

УДК 336.445.37

ЩОДО ОЦІНКИ МАСШТАБІВ ТА СПОСОБИ НЕСАНКЦІОНОВАНОГО ВИВЕЗЕННЯ КАПІТАЛУ

Босненко В.Б., здобувач кафедри економічної безпеки Національної академії внутрішніх справ (Україна)

Босненко В.Б. Щодо оцінки масштабів та способи несанкціонованого вивезення капіталу.

Стаття присвячена вивченню й узагальненню вітчизняних і закордонних наукових праць щодо підходів до оцінки несанкціонованого вивезення капіталу. Акцентовано на тому, що успішне запобігання несанкціонованому вивезенню капіталів з країни потребує вивчення поряд з причинами і способів такої незаконної діяльності, на що необхідно спрямовувати зусилля держави. Як показує практика, сьогодні

активно використовуються як уже існуючі, так і нові схеми несанкціонованого вивезення капіталу. У зв'язку з цим, оцінка сучасного стану економічної безпеки України при вивезенні капіталу залежить від вивчення основних способів його здійснення. Проаналізовано класифікації основних груп методів оцінки масштабу несанкціонованого вивезення капіталу, а також охарактеризовано способи несанкціонованого вивезення капіталу з України. Обґрунтовано, що при здійсненні розглянутих у статті злочинів і правопорушень можуть використовуватися офшорні зони як основний інструмент вивезення й легалізації злочинних доходів.

Ключові слова: несанкціоноване вивезення капіталу, непродуктивний відплив капіталу, оцінка масштабу вивезення капіталу, способи несанкціонованого вивезення капіталу.

Босненко В.Б. R оценке масштабов и способы несанкционированного вывоза капитала.

Статья посвящена изучению и обобщению отечественных и зарубежных научных трудов относительно подходов к оценке несанкционированного вывоза капитала. Акцентировано на том, что успешное предотвращение несанкционированному вывозу капиталов из страны нуждается изучения вместе с причинами и способы такой незаконной деятельности, на что необходимо направлять усилие государства. Как показывает практика, сегодня активно используются как уже существующие, так и новые схемы несанкционированного вывоза капитала. В связи с этим, оценка современного состояния экономической безопасности Украины при вывозе капитала зависит от изучения основных способов его осуществления. Проанализированы классификации основных групп методов оценки масштаба несанкционированного вывоза капитала, а также охарактеризованы способы несанкционированного вывоза капитала из Украины. Обосновано, что при совершении рассматриваемых в статье преступлений и правонарушений могут использоваться офшорные зоны как основной инструмент вывоза и легализации преступных доходов.

Ключевые слова: несанкционированный вывоз капитала, непродуктивный отток капитала, методика оценки масштаба вывоза капитала, методы несанкционированного вывоза капитала.

Bosnenko V.B. To assess the extent and methods of unauthorized export of capital.

The article is devoted to the study and generalization of domestic and foreign scientific works of approaches to the assessment of the unauthorized export of capital. It is accented on that successful prevention from a country needs a study next to reasons and methods of such illegal activity the unauthorized export of capitals, on what it is necessary to direct effort the state. As practice shows, are now widely used both existing and new schemes of unauthorized export of capital. In this regard, the estimation of modern condition of economic security of Ukraine in case of export of capital depends on the study of the main ways of its implementation. Analyzed classification of the main groups of methods to assess the scale of the unauthorized export of capital, as well as characterizing the ways of unauthorized export of capital from Ukraine. It is proved that, when the Commission examined in crimes and offences can be used offshore zones as the main tool to export and money laundering.

Keywords: unauthorized export of capital, unproductive capital outflows, assessment scale export of capital, means unauthorized export of capital.

Постановка проблеми. Доходи, одержані в результаті несанкціонованого вивезення капіталу з України, забезпечуючи одержання прибутку злочинним елементам, є серйозною загрозою для економічної безпеки країни. Для достовірної й точної оцінки загрози, пов'язаної з несанкціонованим вивезенням капіталу, необхідно реально оцінювати масштаби даного явища.

Несанкціоноване вивезення капіталу виступає як втрачена вигода для країни, обсяг якої розраховується дослідниками за допомогою різних методик оцінки, що дозволяє визначити ступінь загрози економічній безпеці держави. Моніторинг вивезення капіталу з України дозволить дати своєчасну оцінку ступеня загрози економічній безпеці держави, залежно від масштабів такого вивезення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед вітчизняних та зарубіжних авторів, що розглядають у своїх роботах різні аспекти вивезення капіталу, можна виділити А.С. Булатова, Ю.П. Гармасва, Д.Ю. Голубкова, Т.М. Григор'єва, А.Д. Дзадзамія, Н.М. Дмитрієву, Е.В. Добичіна, Д.В. Зам'ятіна, А.А. Здунова, Ю. Катасонова, О.Є. Користіна, А.Е. Косарева, Н.А. Лопашенко, В.П. Оболенського, В.А. Панова, Н.Ю. Таношеву, Т.А. Тишук, Н.Е.Черепненко й інших.

Метою статті є характеристика методики оцінки масштабів несанкціонованого вивезення капіталу. Для вирішення поставленої мети пропонується вирішення наступних **задач:** класифікувати основні групи методів оцінки масштабу несанкціонованого вивезення капіталу з України, а також охарактеризувати способи несанкціонованого вивезення капіталу з України.

Викладення основного матеріалу. Вивчення й узагальнення вітчизняних і закордонних наукових праць з досліджуваної проблеми дало можливість виділити наступні основні групи методів оцінки масштабу несанкціонованого вивезення капіталу з України:

- міжнародні методи оцінки;
- статистичний метод, що передбачає аналіз офіційної статистичної інформації (даних платіжного балансу держави, даних статистики про стан злочинності);
- метод експертних оцінок, заснований на базі аналізу непрямих даних.

Метод оцінки незадекларованих закордонних активів відображає розмір накопичених за кордоном активів, крім прямих інвестицій, проводиться оцінка мінімального обсягу потенційного доходу, і така оцінена величина порівнюється з фактичною величиною доходів країни від закордонних інвестицій. Однак в Україні використання даного методу практично не можливе внаслідок застосування нелегальних способів вивезення капіталу за кордон, які лише почасти враховуються в платіжному балансі.

Метод, заснований на даних зовнішньоторговельної статистики, у більшості випадків, використовується як доповнення до методу, запропонованому Всесвітнім банком (залишковий), оскільки відображає лише один із можливих способів несанкціонованого вивезення капіталу.

Метод «гарячих грошей» заснований на передумові, згідно з якою вивезення капіталу вимірюється величиною відповідної статті платіжного балансу і масштабами руху капіталу спекулятивного й високоліквідного характеру, до якого відносять приріст іноземних активів, за винятком державних валютних резервів, приріст зовнішнього боргу, в окремих випадках включають портфельні інвестиції.

Потрібно зазначити, що несанкціоноване вивезення капіталу є складовою частиною загального обсягу його вивезення й відображає його певну величину. Визначення максимально можливого вивезення припускає облік експорту капіталу, що здійснюються способами, які не суперечать українському законодавству (прямі й портфельні інвестиції, аванси, кредити, трансферти й ін.).

Як практика показує, сьогодні активно використовуються як уже існуючі, так і нові схеми несанкціонованого вивезення капіталу. У зв'язку з цим, оцінка сучасного стану економічної безпеки України при вивезенні капіталу залежить від вивчення основних способів його здійснення.

На сьогодні не існує єдиного підходу до систематизації способів вивезення капіталу із країни. Наприклад, Б.З. Мільнер виділяє наступні канали несанкціонованого вивезення капіталу [1]:

- неповернення в країну експортного валютного виторгу під приводом різних надзвичайних обставин;
- необґрунтовані авансові перерахування в рахунок фіктивних контрактів на поставки в країну товарів і оплати фіктивних імпорتنних послуг;
- маніпуляції із цінами при безвалютних товарообмінних угодах з наступним залишенням за кордоном «зеконмлених» у такий спосіб валютних коштів.

На думку Н.М. Дмитрієвої, способи несанкціонованого вивезення капіталу можна систематизувати залежно від наявності (відсутності) ознак порушення валютного законодавства. Таким чином, до них відносяться [2]:

- підозрілі за формою угоди, що не передбачають по суті порушення валютного законодавства, але мають ознаки фіктивності;

- угоди, які за формою й змістом передбачають порушення валютного законодавства.
- Найбільш повну класифікацію запропонував А.Д. Дзядзамія в дисертаційній роботі, присвяченій проблемам виявлення механізмів несанкціонованого вивезення капіталу і його наслідків:
- зовнішньоторговельний канал;
- канал капітальних операцій;
- канал фіктивних угод;
- офшорний канал;
- канал операцій із цінними паперами;
- канал вивезення нготівкової валюти й інші канали.
- Однак зазначені підходи до класифікації не відображають ступінь небезпеки, що заподіюється економічній системі країни у зв'язку з використанням особами того або іншого способу несанкціонованого вивезення капіталу. Даний недолік відсутній в класифікації, запропонованій Н.А. Лопашенко, у якій розглядаються способи несанкціонованого вивезення капіталу з погляду відповідності законодавству:
- законні способи (зокрема, виведення капіталу за кордон за допомогою кредитної картки);
- незаконні, але не злочинні способи (контрабандне вивезення капіталів, що не підпадає під кримінально-правове поняття контрабанди; неповернення валютного виторгу через кордон на суму, недостатню для визнання діяння злочинним; фінансові й банківські порушення, що не є злочинними, безпосередньо щодо процесу виведення капіталів за кордон з використанням банківських операцій, і інші);
- злочинні способи втечі (контрабанда й неповернення із-за кордону коштів в іноземній валюті).

Водночас, представлена класифікація є недостатньо коректною з погляду системного підходу, оскільки вибраний автором критерій «відповідність законодавству» має на увазі розподіл способів на відповідні й невідповідні законодавству, у той час Н.А. Лопашенко пропонує дві самостійні групи способів (незаконні й злочинні), які не відповідають законодавству, тобто порушують його й повинні відноситися до однієї групи «невідповідні законодавству». Крім того, у даній класифікації не вказується на конкретні норми адміністративного й кримінального законодавства, які порушуються у випадку несанкціонованого вивезення капіталу.

Таким чином, при дослідженні сутності даного питання будемо використовувати класифікацію способів несанкціонованого вивезення капіталу залежно від ступеня суспільної небезпеки.

Розглянемо кожний із цих способів більш детально. Неповернення через кордон коштів в іноземній валюті, припускає неповернення через кордон керівником організації коштів в іноземній валюті (у великому розмірі), що підлягають відповідно до законодавства України обов'язковому переказу на рахунки в уповноважений банк України.

Водночас, способи несанкціонованого вивезення капіталу можна класифікувати й за іншими підставами, наприклад:

- залежно від предмета злочинного посягання:

у безготівковій формі, що характерно при неповерненні через кордон коштів в іноземній валюті й легалізації злочинних доходів;
у матеріальній формі, що властиво для різних способів контрабанди й неповернення на територію України предметів художнього, історичного й археологічного надбання українського народу та закордонних країн.

– залежно від суб'єкта, що здійснює несанкціоноване вивезення капіталу:

- фізичні особи (переважно індивідуальні підприємці);
- юридичні особи.

– залежно від участі в злочинній схемі корумпованих посадових осіб контролюючих або правоохоронних органів:

- несанкціонований вивезення капіталу з участю корумпованих посадових осіб;
- несанкціоноване вивезення капіталу без участі корумпованих посадових осіб.

– залежно від кінцевої мети несанкціонованого вивезення капіталу:

метою приховання капіталу від оподаткування на території України, з наступною репатріацією всієї або частини суми капіталу в Україну;

з метою забезпечення збереження капіталу, що вивозиться, від кримінальних і політичних ризиків, а також переслідування національних правоохоронних органів, у рамках проведених розслідувань;

– залежно від природи походження капіталу, що вивозиться:

- капітали законного походження, але які несанкціоновано вивозяться за кордон;
- капітали злочинного походження, що вивозяться з метою забезпечення їх збереження й легалізації за кордоном.

– залежно від участі в схемі несанкціонованого вивезення капіталу закордонних іноземних компаній:

- за участю в якості контрагента підконтрольної (фіктивної) іноземної компанії;
- за участю в якості контрагента реально існуючої закордонної компанії.

До числа найпоширеніших способів неповернення із-за кордону коштів в іноземній валюті можна віднести наступні:

- використання «фірм-одноденку», створюваних тільки для здійснення однієї угоди по експорту товару, після чого вони припиняють свою діяльність;
- використання «підставної» фізичної особи, яка виступає як номінальний керівник фірми;
- використання реальної української фірми на негласних умовах посередництва (товар в Україні купується самими іноземцями за валюту безпосередньо у виробників або в нелегальних перекупників, після чого іноземець домовляється з українською фірмою, використовуючи її як резидента й експортера за фіктивним контрактом);
- використання договору комісії (спосіб, який використовує схему вивезення товару «комітент - комісіонер - закордонний партнер», де комісіонер є організацією посередником і резидентом за контрактом, який бере на себе відповідальність відповідно до кримінального, валютного і митного законодавства);
- використання «віртуальних угод», здійснених у формах імпорту товару на умовах передплати; експорту товару на умовах передплати; завищення (заниження) цін контракту; завищення штрафних санкцій; контракту щодо надання послуг. Несанкціоноване вивезення капіталу можливо також на основі міжбанківських операцій і перерозподілу коштів у середині транснаціональних корпорацій з використанням механізму трансферних цін, внутрішнього кредитування й виплати страхових премій.

Зазначимо, що деякі автори [3] виділяють офшорні зони в якості одного з каналів несанкціонованого вивезення капіталу. Однак, їх слід віднести скоріше до інструментів, за допомогою яких відбувається цей процес. Так, практично всі розглянуті злочини й правопорушення можуть включати один із етапів їх скоєння - використання компанії, зареєстрованої в офшорній зоні.

Поняття «офшорна зона» означає країну або територію, де місцевим законодавством передбачена можливість реєстрації юридичних осіб з пільговим режимом оподаткування, призначених для ведення міжнародного бізнесу. Тим часом, донедавна офшорні юрисдикції не надавали фінансову інформацію про зареєстровані на їхній території компанії іншим країнам, а також мали «непрозору» банківську систему. Це стимулювало юридичних і фізичних осіб використовувати офшорні центри для реалізації двох основних задач:

- ухилитися від сплати податків в країні проживання або здійснення господарської діяльності;

– легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом.

Слід зазначити, що попередження і припинення першої з можливих задач займається Організація економічного співробітництва й розвитку (ОЕСР), яка займає лідерські позиції в боротьбі з недобросовісною податковою конкуренцією. Даною міжнародною економічною організацією складений список рекомендацій, що включають три основні групи: рекомендації, що стосуються внутрішнього законодавства, податкових договорів і міжнародного співробітництва в даній сфері [4]. Залежно від ступеня участі в реалізації Рекомендації ОЕСР, країни потрапляють в «білий», «сірий» або «чорний» список. За результатами саміту, проведеного 2 квітня 2009 р. у Лондоні, в («чорному») списку виявилось чотири країни Коста-Ріка, (Лабуан) Малазія, Філіппіни й Уругвай. Однак протягом тижня після закінчення саміту, представники перерахованих вище держав повідомили ОЕСР про свій намір сприяти в організації боротьби з порушенням податкового законодавства. Таким чином, вони були перенесені в «сірий» список.

Тим часом, припинення й попередження використання можливостей офшорних центрів як інструмента, що сприяє легалізації злочинних доходів, є значимим для забезпечення економічної безпеки України. Зокрема, швейцарські банки зберігають більш 40 млрд. дол., що належать представникам української організованої злочинності. Причому, застосовуються різні способи виведення коштів в офшорні юрисдикції. Наприклад, використання фірм-одноденок приводить до несанкціонованого вивезення капіталу в офшорні фірми в розмірах до 4 млрд. дол. щорічно [4].

З метою розробки й реалізації спільних заходів боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, у тому числі й із застосуванням офшорних центрів, була створена міжурядова організація ФАТФ (Financial Action Task Force). Дана організація розробила 40 рекомендацій, які містять три групи рекомендацій, що торкаються національного законодавства, фінансової системи й міжнародного співробітництва. Відповідно, країни, які не враховують дані рекомендації у своєму законодавстві, автоматично включаються в «чорний список», у який входила і Україна.

Тим часом, офшори можуть виконувати подвійну функцію в міжнародних економічних відносинах. З одного боку, вони виступають як законний інструмент податкового планування, з іншого боку - засіб несанкціонованого ухилення від сплати податків і легалізації коштів, одержаних незаконним шляхом. Отже, при здійсненні розглянутих у даному дослідженні злочинів і правопорушень можуть використовуватися офшорні зони як основний інструмент вивезення й легалізації злочинних доходів.

За допомогою аналізу й оцінки сучасного стану економічної безпеки при вивезенні капіталу постала необхідність удосконалення основних напрямків її забезпечення.

Висновки і пропозиції. Незаконне переміщення через митний кордон України товарів або інших предметів є масовим соціально-економічним явищем, якому окрім внутрішніх умов ведення бізнесу сприяє також загальна світова тенденція до глобалізації фінансової сфери. Поряд з тим, успішне запобігання несанкціонованому вивезенню капіталів з країни потребує вивчення поряд з причинами і способів такої незаконної діяльності, на що необхідно спрямовувати зусилля держави.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. От утечки капитала к его привлечению (материалы «круглого стола») // Вопросы экономики, 2000, № 2, с. 150.
2. Дмитриева Н.М. Статистический анализ вывоза капитала из России: дисс...канд.экон.наук.: 08.00.12-Москва, 2004, с.23-24.
3. Дзалзамия А.Д. Механизмы бегства капитала из России и его последствия: дисс... канд.экон.наук.: 08.00.14. - Москва, 2004, с.86-88.
4. Официальный сайт Международного налогового планирования для крупного и среднего бизнеса ROCHE-DUFFAY. URL: <http://www.roche-duffay.ru>.

УДК 331.5 (477)

АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Булатова О.В., д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки Маріупольського державного університету (Україна)
Кушнарєнко О.П., аспірант, Маріупольський державний університет (Україна)

Булатова О.В., Кушнарєнко О.П. Аналіз особливостей розвитку ринку праці України в контексті формування конкурентних переваг національної економіки.

В статті досліджено кон'юнктуру ринку праці України, визначено вплив різних чинників на її формування; проаналізовано динаміку попиту на працю за видами економічної діяльності, за категоріями робочих місць; встановлено наявність значного професійно-кваліфікаційного дисбалансу на ринку праці України, що сприяє зростанню рівня безробіття в країні і як наслідок – еміграції кваліфікованих працівників. Зроблено висновок, що інтелектуальна міграція сприяє підвищенню конкурентоспроможності України внаслідок інтеграції країни до системи світового науково-технічного співробітництва через обмін робочою силою.

Ключевые слова: ринок праці, конкурентні переваги, національна економіка, міграційні зв'язки

Булатова Е.В., Кушнарєнко О.П. Анализ особенностей развития рынка труда Украины в контексте формирования конкурентных преимуществ национальной экономики.

В статье исследована конъюнктура рынка труда Украины, определено влияние различных факторов на ее формирование; проанализирована динамика спроса на труд по видам экономической деятельности, по категориям рабочих мест; установлено наличие значительного профессионально-квалификационного дисбаланса на рынке труда Украины, что содействует росту уровня безработицы в стране и как следствие – эмиграции квалифицированных работников. Сделан вывод, что интеллектуальная миграция содействует повышению конкурентоспособности Украины вследствие интеграции страны в систему мирового научно-технического сотрудничества посредством обмена рабочей силой.

Ключевые слова: рынок праці, конкурентні переваги, національна економіка, міграційні зв'язки

Bulatova E.V., Kushnarenko O.P. Analysis of Labor Market Development Features in Ukraine in the Context of Competitive Advantages Formation of the National Economy.

In the article investigated the labor market conjuncture in Ukraine, determined the influence of various factors on its formation; analyzed the dynamics of labor demand by economic activity, job categories; established the significant professional qualification imbalance on the Ukrainian labor market which promotes to unemployment growth in the country and as consequence - emigration of qualified workers. Concluded that intellectual migration promotes to competitiveness growth of Ukraine as result of country's integration into the world scientific and technical cooperation through the exchange of labor force.

Keywords: labor market, competitive advantage, national economy, immigration bonds

Визнання праці як фактору формування конкурентних переваг господарських систем зумовлює підвищення наукового інтересу до проблематики розвитку ринку праці з метою формування інноваційно-інтелектуального типу національної економіки як основи